

Samobor

Samostan Uznesenja blažene Djevice Marije - Matiĕna kuæa

Na istoĕnim pitomim ograncima ųumberaĕkog gorja smjestio se gradia Samobor, danas tijesno povezan sa Zagrebom. 1525. odobrio je papa Klement VII. nakanu gradia Samobor, danas tijesno povezan sa Zagrebom. 1525. odobrio je papa Klement VII. nakanu nasljednici franjevcima u Samoboru podignu gospodara samoborskog grada Jurja Thurrya da njegovi nasljednici franjevcima u Samoboru podignu samostan. Njegov zet Ivan Ungnad smjestio je franjevce u ųupsku kuæu. Oni su dvije godine vodili samoborsku ųupu, dok ih Ungnad nije protjerao prešavši u meĕuvremenu na protestantizam. Napustili su Samobor i prešli u Kotare gdje im je Petar Erdody 1531. sagradio samostan. 1610. poklonila je Ana Marija Ungnad, supruga bana Tome Erdodyja, franjevcima crkvicu "Svete Marije u Polju" i zemljište uz nju. Ondje su se nastanili 1617. 1618. poĕeo je fra Antun Teletinoviæ, kasniji naslovni kninski biskup, graditi samostan koji je 1640. zajedno sa crkvicom stradao od poųara. 1644. zapoĕeo je fra Franjo Tremanini popravak crkve i samostana. 1711. zapoĕela izgradnja nove crkve i samostana; u crkvu je ugraĕena i stara crkvice "Svete Marije u Polju"; danas je to Lauretanska kapela. 1721. završen je samostan, a 1733. crkveni toranj i sama crkva. 1736. posvetio je crkvu biskup Juraj Branjug; njegovom dareųljivošæu podignuti su oltari sv. Antuna i sv. Franje, dok je kanonik Nikola Terihaj podigao baroknu propovjedaonicu. Oltarske slike izradio je barokni slikar Valentin Metzinger, a oltare su izradili franjevaĕki rezbari Dionizije Hoffer, Ivo Schwaiger i Marijan Lohn. 1738. postavio je zagrebaĕki graditelj orgulja Antun Weiner orgulje; obnovio ih je 1834. Franjo Saibler. 1751. slikao je fresko-sliku u apsidi slovenski iluzionistiĕki slikar Franc Jelovšek, a retabl oltara izradili su franjevaĕki rezbari Severin Aschpacher i Juniper Doller; donator je gospodar samoborskog grada Ivan Josip Auersperg. 1771. otvorena je u zapadnom krilu samostana puĕka škola, i to sve do 1789. godine; od 1746. do 1784. u samostanu su redovito boravili braæa ljekarnici i ranarnici. 1787. samostan je kroz tri godine sluųio za smještaj ranjenih vojnika; takoĕer je za vrijeme Prvog svjetskog rata od 1914. do 1917. u samostanu bila vojna bolnica. 1880. stradala je crkva od potresa. Kroz pet godina ųeljeznim su šipkama uĕvršæeni svodovi, a crkva je sva obnovljena; toranj je 1887. dobio sadašnji izgled osmerostrane piramide. 1805. do 1807. djeluje filozofsko uĕilište; ponovno se javlja od 1900. do 1903. te od 1960. do 1964. 1944. i 1945. u samostanu borave dominikanci nakon što je bio bombardiran njihov samostan u Zagrebu. 1946. u juųnom i zapadnom dijelu samostana borave sestre klarise; god. 1965. sele u Zagreb. 1964. zapoĕinje rad Franjevaĕka gimnazija; dvije godine kasnije podiųe se novo sjemenište; 1978. gimnazija prestaje djelovati. Sjemenišna zgrada danas sluųi kao dom duhovnih vjeųbi, okupljalište za razliĕite crkvene skupove te kao "kuæa molitve".